

Szerkesztőségi iroda:

Nagyberek.

Zapolya-utca 1-ső szám.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagyberek. Zapolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hóra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünneppapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagyberek, 1909.

XXXVIII. évfolyam 295. szám.

Kedd, december 28.

Külső kereskedelmünk.

— december 28.

Sok szó esik mostanában külföldi kereskedelmi szerződéseinkről, sőt a válságnak egyik jelentős pontja például a román kereskedelmi szerződés, a melyet az év végéig meg kellene kötnünk, de a melynek sorsa igen bizonytalan.

Nem érdektelen tehát ilyen alkalommal egy kissé körültekinteni külső kereskedelmünk dolgaiban.

Ha mélyebben vizsgáljuk külső kereskedelmünk viszonyait, sajnos azt kell tapasztalnunk, hogy a magyar kiviteli kereskedelem nem fejlődik, nem erősödik, mert egész külkereskedelmi szervezetünk rozoga, rossz alapokon nyugszik.

A magyar külkereskedelem fejlődése nagyon jelentéktelen. A behozatali forgalom egyre emelkedik, évről-évre több külföldi ipari terméket fogyaszt ez az ország. S ez annál szomorubb jelenség, mivel nagyon sok olyan készáru fogyasztunk, a melynek nyers anyaga Magyarországból került ki s idegenben nyert földolgozást.

A legfőbb hiba abban van, hogy nincs jó külkereskedelmi szervezetünk. Igaz, hogy történt némi kezdeményezés kiviteli kereskedelmünk megalapozása körül, de véglegesen még nem tudunk alkotni. A szaktudósítói intézmény nem azt a célt szolgálja, amire hivatott.

A magyar szaktudósítók nem kereskedelmileg kiképzett szakemberek, hanem urak, akik abban a hitben élnek, hogy az ő feladatuk nem egyéb, mint a piaci jelentések felületes megszerkesztése és a piaci viszonyok tanulmányozása. Afféle kiegészítő konzuloknak képzelik magukat a tisztán protekció révén a külföldi államokba küldött szaktudósítók. Üzletet alig köntnek, de nem is köthetnek, mert amikor küldetésük helyére jutnak, még teljesen tájékozatlanok a piaci viszonyokkal, mire azután belejönnek a rendes gyakorlatba, áthelyezik őket más országokba, ahol más nyelven, más üzleti fogásokkal kellene

dolgozni. A szaktudósítói rendszeren kellene tehát változtatni. Olyan kereskedőket kellene kiküldeni, akikben meg vannak a kellő kvalitások, akik bírják annak az országnak a nyelvét, ahová kiküldetnek. Sőt tovább megyünk. Olyan kereskedőket kellene szaktudósítókká kinevezni, akik régebbi idő óta élnek külföldön, a piacon üzletük van és összeköttetésekkel rendelkeznek.

Ilyen külkereskedelmi szervezettel azután fölvehetjük a versenyt mindenütt, ahol kereslet mutatkozik kivitelle alkalmas cikkeink iránt.

A külkereskedelem fejlődésének leg-hathatósabb tényezői a kereskedelmi szerződések. És mit tapasztalunk ezen a téren? Kereskedelmi szerződéseink nem a legjobbak s minden állammal szemben a monarchia az engedékenyebb. Egyedül Szerbiával szemben kíséreltük meg az erélyes föllépést. Tudjuk, mire vezetett ez. Bekövetkezett a vámháború, majd annak megszűnése után a szerződésen kívüli állapot, amelynek kárát még ma is látjuk. Szerbiába irányuló kivitelnk a legminimálisabbra redukálódott s helyünket, régi pozícióinkat, Olaszország, Németország, sőt Belgium foglalta el.

Hogy ezek az államok hogyan tudtak versenyezni a magyar termékekkel, a melyek aránylag rövid vasuti szállítással jutnak el Szerbiába, annak a magyarázata, a külföldi államok Magyarország és Ausztria kivételével 100 százalékkal olcsóbb vámlembánban részesülnek. De nemcsak Szerbiába, hanem az összes Balkán államokba irányuló kivitelnk hanyatlott. Törökországban a bojkott szorította ki a magyar termékeket. Albániában az olaszokat favorizálják és mindenütt más-más okok hátráltatják a magyar termékek térhódítását.

Az 1909. esztendő külkereskedelmi mérlege reánk nézve szomorúan fog záródni és még sivárabb kilátásokkal ezünk majd be a jövő esztendőbe, amikor kezdetét veszi a proklamált gazdasági harc

Ausztriával szemben. Nagyon féltő, hogy amugy is gyöngé alapokon nyugvó külkereskedelmünket nagyon meg fogja véslni ez a háborúság s ezért idejében kellene gondoskodnunk más utirányokról és más piacokról, ahol az Ausztriából kiszorított és Ausztrián át nem exportálható magyar termékek részére piacot teremthetünk.

HIREK.

Tájékoztató.

A fürdő (telefon 118. sz.) minden nap reggeli 6 órá-tól kezdve az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 4/5 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5-től 7 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délután 4 óráig. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad. Szombaton délután deákok számára a medencefürdő nyitva. (903)

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva van mindennap d. u. 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünneppapokon d. u. 2 órától este 10-ig.

Január 10. Közig. biz. ülésé.

IDŐJÁRÁS.

(A nagyberek meteorológiai állomás időjárasi jelentése)

December 28.

Barométer emelkedés, d. u. 1 ó. 38 perckor: 755.5 mm. Hőmérséklet: maximum 6.4 C., minimum —0.8 C. Csapadék: 1.3. Felhőzet: Cu—St. 3. Szélirány és erősség: SE. 2.

Jóslat a következő 24 órára: Enyhe, elvélve csapadék. A barométer állása a déli leolvasást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül. Maximum és minimum este 6 ó. 38 p.-tól másnap este 6 ó. 38 p.-ig; csapadék reggeli 6 ó. 38 p.-tól másnap reggel 6 ó. 38 p.-ig; felhőzet: Ci = fűtőfelhő, Cu = gomolyfelhő, St = réteges felhő, No = esőfelhő, Ci—St = felhőfátyol, Ci—Cu = bárányfelhő, Cu—St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak, S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság: 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szélereősség: 0 = szélcsend, 8 = nagy vihar.

— Tanácsülés. Nagyberek város tanácsa ma délelőtt 11 órakor dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével ülést tartott, amelyen különféle folyó ügyeket intéztek el.

— Esküvő. Diszes esküvő volt ma Nagyberekben. Hajdu Béla debreceni tanítóképzési tanár ugyanis ma tartotta meg esküvőjét Szalay József nagyberekkeri református lelkész kedves és nagyműveltségű leányával, Margittal. A polgári esküvő déli 12 órakor volt az állami anyakönyvi hivatalban, amelynél tanúk voltak: dr. Nagy Dezső és Hajdu Lajos. A polgári esketés után a népszép a református templomba vonult, ahol Szalay József ref. lelkész, a menyasszony édesatyja adta az egyház áldását az ifjú párra.

A „TORONTÁL” tárcája.

A fazék.

— Zidore, kiáltotta a kapuból Mathieu, jösz már egyszer!

A falu kis utcájának a végéről, melyre már leszállott az éj, valami felénk bögés volt a felelet; miközben egy bizonytalan alak közeledett bukdácsolva.

Mathieu gyermeklábakat különböztetett meg, melyek fölött valami nagy gömbölyűség volt kivehető s abból jött az az elfojtott bögés, mely a farsangi papiros trombiták hangjához volt hasonló.

Aztán megértette. Zidore volt az, egy hatalmas cserép fazékkal a fején, mely alatt eltűnt egész derékig:

— Akasztófa, mit keressz abban a fazékban?

— Jaj, jaj! nyöszörgött a fiu, nem bírok belőle szabadulni!

— Hogyan nem bírsz belőle szabadulni?

Az apa megfogta a fazekat és felemelte; de amint alá nézett, észrevette, hogy Zidore maga is vele emelkedett. Elkialtotta magát:

— Bujj ki hát, fajankó!

— Nem tudok! ismételte Zidore.

— Istentelen dolog! Hát ugyan, hogy másztál bele?

— Papa, hát a botos előtt történt. Bele kukucsáltam ebbe a kített fazékba, aztán valaki meglökött úgy, hogy egészen bele ment a fejem!

A lármára az anya is kijött. Aztán ketten közös erővel ide-oda forgatták a fazekat. Lehe-

tetlen volt kiszabadítani belőle a gyermeket. Az erős lökéstől bele ment egész könyökig; a fazék szája szűkebb volt, mint az öble. Zidore hasztalan szorította a két karját a derekához, a könyökök mindig akadályt képeztek.

— Ahogy bele jutott, mondta az auya, ugy ki is kell neki jönni!

— Oh, zut! mondta az apa, hát egyszerűen eltöröm a fazekat!

Mathieu felemelt egy kalapácsot, hogy a fazékre üssön és oda szólt a fiának:

— Vigyázz magadra jól, Zidore!

De egy ember futott elő s rá kiáltott:

— Tolvaj!

Jarnou volt, a kiskereskedő. Fgyelmeztették rá, hogy Zidore magával vitte a bolt elé kített lekváros fazekat. Féltre lökte Mathieut és a fazékra ugrott. S mielőtt látta, hogy a fiu benne van, haragra lobbant.

— Veszi kend ki belőle a mocskos kölykét mindjárt! A lekvárom, ami még benne volt, most már pocskékká van téve! Az ördög sem eszi most már meg!

— Nos, várjon, hadd töröm el a fazekat.

Eltörni az én fazekamat; no hiszen csak próbálja meg.

— De hát a fiam csak nem maradhat örökké benne!

— Én követelem az én fazekamat, mondta Jarnou.

— Én követelem az én gyermekemet, mondta az anya.

A boltos fölnél fogta a fazekat. Mathieu lábánál fogva tartotta vissza Zidoret. Mindegyik huzta maga felé.

Lassankint az egész falu oda csődült.

Nevettek. Majd egy hang hallatszott:

— Összetörök! Adják csak, hadd lássam!

Az állatorvost ismerték fel. Közelebb ment s megmagyaráztatta magának a dolgot.

— Várjanak! Adják csak ide! Én mindjárt kihuzom. Érték én hozzá.

A földre fektette Zidoret a fazékával együtt. Összekötötte a gyerek lábait egy zsinaggal és huzni kezdte, mintha csak borjuval lett volna dolga. Zidore azonban annyira ordított, hogy az anya az állatorvosra vetette magát és félre lökte.

Ez erre más módon próbálkozott. A fazék kitágul, ha átmelegedik. Szalmát hoztak, meggyújtották. Zidore disznóhoz hasonlított, amelyet pörkölnek. És valóban, mint a disznó, olyan borzasztó sivitást vitt véghez, hogy le kellett mondani erről a módról, mint a másíkról.

— Ha le lehetne valahogy vatkozdtetni, mondta az állatorvos, kijönné belőle; felelek érte, hogy kijönné.

— Végét kell a dolognak vetni! mondta Mathieu. Én eltöröm a fazekat!

— Akkor fizesse meg, mondta a boltos, visszatartván őt a karjánál fogva. Őt frank az ára!

— Őt frank! Szagolhatod!

A boltos tanuul hivta a tömeget. Nincs igazam? A parasztek mind igazat adtak neki. Ha Mathieu eltöri a fazekat, meg kell neki fizetni. Szó sem lehet ellene!

— Megfizessem! mondta Mathieu.

— **Az osztrák-magyar bank új váltóbíráli.** Az osztrák-magyar bank budapesti igazgatósága legutóbbi ülésében Partilla Géza, a Nép-bank vezérigazgatóját és Wattay-Pelbárt Endrét, a Torontali Agrárbank vezérigazgatóját a helybéli fiókintézethez váltóbírállókká nevezte ki.

— **Köszönet.** Az „Iskolagyermekbarát”-egylet elnöksége köszönetet mond Winter Pistikének 2 korona 16 fillér adományáért.

— **A hulladék fa szedése.** A Budapesti Közlöny legutolsó száma hozza a m. kir. Kuria 83. számú döntvényét, abban a kérdésben, vajjon az u. n. „Bánsági Urbér” Krassó, Temes és Torontál vármegyék területére megállapítja-e a jobbágyság részére engedélyezett száraz hulladék faszedési kedvezmény urbéri elkülönítés elrendelésének jogi alapját. A Kuria nagyérdemű döntvényének határozat része így szól:

Az u. n. „Bánsági Urbér” (Urbarium Banaticum) hatályosságának területén (Krassó, Temes és Torontál vármegyék) az említett urbéri szabályzat III. fejezet 1. §-ának 1. pontjában a jobbágyság részére megállapított száraz hulladék-faszedési kedvezmény urbéri elkülönítés elrendelésének jogi alapját nem állapítja meg.

— **A „D. M. T. E.” választmányi ülése.** A „Délmagyarországi tanító-egylet” választmánya holnap délelőtt tartja ülését Temesvárott a tanítói konviktusban. Az ülés ünnepi mozzanata lesz az egyet elhunyt zászlóanyjának, néhai Telbisz-Bayer Karolina, továbbá az egyet két alapítójának, Kiehl József és dr. Schvicker Henrik volt nagybecskereki tanító, későbbi országgyűlési képviselő arcképeinek leleplezése a konviktus dísztermében. A választmányi ülésnek folyó egyetli ügyeken kívül még fontos tárgya lesz hármas jelölést eszközölni a tisztújításhoz, amelyet az új szabályzat értelmében a fiókegyetlek fogják tavaszi üléseiken titkos szavazással megejteni. A választmányi ülésen Nagybecskerekéről Baaden Károly, Bányai Jakab és Wégling István igazgatók, továbbá Osztie Béla és Szegfű Sándor állami tanítók vesznek részt.

— **A kivándorlás Torontálból.** A vármegye alispáni hivatala most állította össze a november havi kivándorlási statisztikát. A statisztikai adatok szerint az elmúlt hónapban Torontál vármegyében összesen 393 utlevelet kértek 641 személyre. Ezek közül tényleg kivándorolt 267 férfi és 188 nő. Az utlevelek túlnyomó többségben Amerikába szölkáltak. Ugyancsak november hónapban Amerikából visszavándorolt 76 férfi és 20 nő.

— **Negyvenévig tanítónő.** Szép ünnep volt vasárnap a nagybecskereki szerb tanítósnak. Egy érdemes szerb tanítónőnek Szmederevacz Drágának jubileumát ünnepelték, aki negyven esztendőig működött mint tanítónő. A jubileum alkalmából Stakits Zsárko címzetes gör. kel. szerb esperes vasárnap délelőtt 11 órakor a gör. kel. templomban ünnepes „Te deumot” mondott fényes papi segédlettel, amelyre a gradulicai tanítók küldöttségileg hívták meg és kísérték el a jubiléus tanítónőt. Az istentisztelet alatt Stakits Zsárko szép beszédben üdvözölte a jubiléusnőt, majd az istentisztelet végeztével a jelen voltak a tanítónő lakására vonultak s ott folytatták az ünnepést. Itt egy régi

tanítványa egy szerb földmivelő köszöntötte fel először a tanítónő volt tanítványai nevében, majd Bugarszki Milivoj tanító átadta a tanítósnak emléktárgyat. A tanítványok szülői nevében Popovics Bogdán igazgató-tanító köszöntötte, Gruncsity Dusán pedig a gradulicai szerbség nevében üdvözölte. Végül a jubiléus tanítónő egyik jelenlegi tanítványa mondott társai nevében üdvözlő szavakat és szép csokrot nyújtott át. Az ováció végeztével a jubiléusnő, akit az ünnepség mélyen meghatótt, házában vendégségen látta az üdvözlőket.

— **Házszentelés.** Szép ünnepség volt tegnap Annau Janos nagybecskereki földbirtokos és gőzmalomtulajdonos házában, amelyet tegnap szenteltek be nagy ünnepélyességgel és díszes vendégsereg jelenlétében. A beszentelést Magyar Pál pápai kamarás-apát végezte fényes papi segédlettel, míg a vendégek sokasága között volt dr. Perisics Zoltán poigármester, dr. Riesz Jakab, Krumenacker Ferenc, Krumenacker István, Korláth főmérnök és még számosan mások. A házszentelési ünnepséget fényes lakoma követte, amelyen számos sikerült pohárköszöntő hangzott el a derék házigazdára és háziasszonyra.

— **Halalos esés a létráról.** Mint Pancsováról jelentik, Grega Mária ottani asszony a napokban a padlásra ment föl Amint a létra negyedik fokára lépett, a létra letörtött alatta s oly szerencsétlenül esett le, hogy két nap alatt sebeibe belehalt.

— **Az Eisenstädter-cég kirakata.** Az Eisenstädter S. és Tarsai cég a karácsonyi ünnepekre a legújabb divatickekkel díszes kirakatot rendezett, mely izlés és pompa dolgában bátran vetekedhetik bármelyik fővárosi divatházzal. A fényes kirakatot, amely a cég ismert kiváló szép arucikkeit mutatja be, az ünnepek alatt aliandóan nagy közönség szemlélte meg, elismeréssel adózván annak.

— **A szerbiai „gyöngyélet”.** A szerb katonaságnál ugyancsak kúlya lehet a gyöngyélet, mert aliandóan szökdősnek el a legények. Így a napokban Szerbiából egyszerre négy katona szökött át Pancsovára. Micsics Mihos, Radovics Iza, Stefanovics Bozsidar és Tadiés Dusának hívták őket s kihallgatásuk alkalmával azt valották, hogy nem bírják ki a durva bánásmódot. A katonaszökevényeket továbbították Pancsováról.

— **Betörés Pancsován.** Mint Pancsováról jelentik, tegnapelőtt éjjel ismeretlen tettesek betörték Fischer Miksa ottani ékszerész üzletébe és onnan körülbelül nyolevan darab aranygyűrűt és nagymennyiségű értékes ékszeret loptak el. A betörők nyomtalanul elűntek s most nyomozzák őket mindenféle.

— **A templom tolvaja.** Csóka községből jelentik, hogy Todorov Viada szanádi gör. kel. lelkész, a szerb egyház gondnoka feljelentést tett a csendőrségnél, mivel a templom pénztárát valaki rendszeresen dézsmálgatta. Először 10 koronát, azután 20 koronások tűntek el, míg f. hó 22-én azután kurázsit vett a tolvaj és 79 korona 52 fill. ért vitt el a pénztárból. Erre aztán az egyház pásztorának is elfogyott a türelme és megvette a feljelentést. A csendőrség rövidesen ki is nyomozta, hogy a tettet Kószin Vászsa szanádi lakos 14 éves Dragolyub fia követte el.

— Soha ebben az életben! — felelte Mathieu.

— Mama, — kiáltott Zidore — éhes vagyok.

— Edd a lekvárt, állat!

Egy hét múlva az anya látta egy reggel, hogy Zidore nem ébred fel. Hívta az emberét.

— Nézd csak, nem is szuszog!

Az apa a fejét csóválta:

— Talán enni kellene neki adni valamit.

Lehetne néha bot segítségével.

Oda lépett a fazékhoz:

— Hé, Zidore! Zidore! Akarsz enni?

A fazék nem hallott semmi feleletet.

— Talán bizony meghalt? mondta Mathieu.

Lehajolt, megtapogatta a gyermek lábait.

— Oh, biziszen, mondta, dermedt, akár csak egy darab fa.

— Istenem, mondta az anya, törjük össze a fazekat.

— Oh, dehogya! tiltakozott Mathieu.

— Szegény kicsikét csak nem temetjük így el!

— Nem, de most már bizonyosan kiszabadíthatjuk belőle. Nem szükség őt frankot kibödni Ostoba! Milyen könnyen beszélsz!

Az asszony sirva térdül közé fogta a fazekat és tartotta a két kezével is. Mathieu huzta Zidoret a lábainál fogva. És valóban, a vállak végre engedtek, a karok kifordultak s a holttest künn volt.

Ekkor Mathieu Jarnouhoz sietett:

— Fogja! Itt a fazeka! Haszon! Alanul csinált olyan nagy lármát érte!

Paul Aréne.

A fut, bár erősen tagad, a csendőrség fogva tartja, mivel a fiu feltűnő költsége, meg a manipulációkhoz szükséges nála talált alkölcsök ellene vallanak.

— **Beszűntetett lózárlat.** Annak idején közöltük, hogy a hatóság Jankakid községére nézve az ott egy udvarban előfordult lóruhák miatt zárlatot rendelt el. Most a zárlatoldást megelőző vizsgálat alkalmával konstatálták, hogy a betegség elmult, miért is Lowieser Imre központi főszolgabíró a zárlatot feloldotta.

— **Talált tárgyak elárverése.** A nagybecskereki rendőrkapitányság ezúton teszi közhírré, hogy a folyó évben talált és a rendőrségnél ki nem váltott tárgyakat folyó hó 30-án délután 3 órakor nyilvános árverésen el fogják adni. Az árverést a rendőrkapitányság iktató-hivatalában tartják meg.

Irodalom.

* **A Jó Pajtás Almanachja.** Az ifjusági irodalomnak, mely ilyenkor szokott legjobban föllendülni, az idén érdekes ujdonsága van: a Jó Pajtás Almanachja, melyet Sebők Zsigmond és Benedek Elek, a lap szerkesztői szerkesztettek, s melyet a Jó Pajtás előfizetői egy csinos kis tárcanaptárral együtt ingyen kapnak ajándékkul. Az Almanach egy tíz ives kötet könyv, művészi színes címlappal, tömörkedő szép illusztrációval s az olvasnivalók egész tömegével. Sebők Zsigmond kedves mackó-történetet írt bele, Benedek Elek mulatságos mesét, Tomcsányiné Czukrasz Róza nemes hangulatu szindarabot. Ezeket kívül az élvezetes elbeszélések és mesék egész sora van az Almanachban Rákosi Viktoról, Molnár Ferencről, Mauks Cornéliától, Moka bácsitól, több népszerű természettudományi cikk, utirajz, köszöntő versek, emlékkönyvbe való sorok stb. Az Almanachot kiállításának szépsége és tartalmának gazdagsága a legkiválóbb ifjusági könyvek sorába emeli. A tárcanaptár zsebbe való, ügyes formátumban nemcsak naptári részt ad, hanem rovatokat a kis diákok följegyzési számára, a hova beírhatja tanárainak, tanuló társainak stb. névsorát. Az Almanachot és a tárcanaptárt, mely a Franklin-Társulat kiadásában jelent meg, a Jó Pajtásnak nemcsak eddigi, de újévkor belépő új előfizetői is ingyen kapják. Mint nagyon alkalmas újév ajándékot, a kettőt együtt 3 kor-ért bárki megveheti bármely könyvkereskedésben.

* **Tányértalpu Barnabás levele.** Az Én Ujságom olvasói a következő levelezőlapot kapták Tányértalpu Barnabás magyarországi földbirtokos, méhész és gyümölcstermelőtől: „Kedves kis olvasóim! Ha nemsokára nagy hortyogást hallotok: meg ne ijedjtek! Én hortyogok: Tányértalpu koma. Téli álmodom aluszom. Tavaszkor megint utra kelek s viszontagságaimat Az Én Ujságom számára megíratom Boes Balinttal, nemzetségem híres iródiakjával. Jó éjszakát! Hortyogjunk. Tányértalpu Barnabás.” Apák és anyák igaz örömet szereznek a gyermekeknek, ha az Én Ujságom-at adják kezükbe, mert maradandóbb ajándék ez, mint a legszebb kacsonyfa. Csupa jókedv, trefe, ötlet ez a lap. Elbeszélései, meséi, versei, rajtványai, mind a gyermekek lelkeéhez szólnak. Nincs kedvesebb, élvezetesebb, szórakoztatóbb mulatsága az ifjuságnak, mint ez, amit Az Én Ujságom nyújthat. Előfizetési ára negyedévre 2 kor. 50 fillér, félévre 5 kor., egész évre 10 korona. Mutatványszámot kérésre ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, VI., Andrassy-ut 10.

A vadászó halála.

(Saját tudósítónktól) — december 27.

Valóságos Cooper amerikai vadászhistóriái közé tartozik az a történet, a melyről tordai tudósítónk ad hirt. Izgalmas vadászó kaland, amely úgy ritkaságánál, mint izgalmas részleténél fogva érdemes arra, hogy több figyelmet fordítsunk rá.

Ime tudósítónk jelentése az esetről:

Korodi István apátfalvai napszámos páratlan ügyességgel és vakmerőséggel évtizedek óta vadászattal üzérkedett. Jó szemmel, biztos kézzel rakásra lötte a vadakat. Korodi félelmes elensége volt úgy a vadőröknek, mint a jogos vadászoknak. Csak a csendőrszorongat, a tollaskalapot respektálta. Megtörtént azonban, hogy az őt üldöző csendőrökre is rátűzött s azután elmenekült. Oly ügyes volt, hogy elcsipni sohasem sikerült. A mult évben egy vadőrt, aki működése közben megmerte zavarni, súlyosan megsebesített. Megüzente a vadőröknek, hogy ne merjek őt zavarni, mert aki elébe áll, lelővi. A vadőrök nem is mertek, csak kettesével és hármasával kerülőt tartani.

Üzemeit leginkább a San Marcoi herceg erdejében folytatta. Úgyesen irtotta az őzeket és fácánokat. Rendesen Apátfalvától a Maroson ment le csónakkal Makóig, ahol egy helyen, az e dő szélén a csónakot kikötötte s ő pedig az erdőben csarkézott.

— Persze! Hát a Jarnou hibája, hogy Zidore bele furta magát a fazékba?

— Mire rakta ki az utcára a fazekát?

— Utóvégre! mondta Jarnou hátra lépve. Csak törje el, ha úgy tetszik, a békebíró majd megfizettedi magával.

Mathieu érezte, hogy nincs igaza, hogy meg kell neki fizetni.

— Ah, hát így áll a dolog! mondta. Jó, hát nem töröm el. Zidore benn maradhat egész életére. Ép olyan jó neki ott benn, mint akárhol másutt. Ugy-e, Zidore?

— Óhóm, böhöm! hallatta Zidore.

Másnap az egész falu a Mathieu kapuja elé csődült ujságot hallani. Hogy megmutassa, hogy nem engedett, kihozta Zidoret, még mindig fején a fazékkal. És jóízűen nevetett, veregetve a fazék oldalát.

— Mulat a gyerek, jól mulat!

— Papa, bögte Zidore, éhes vagyok!

— Annál jobb! Ugy megsoványodsz és hamarabb kijutsz.

Zidore önmegadással leült a kapu elé. Nem hagyta távozni, attól tartva, hogy valamibe hozzát ütődik és eltöri a fazekát. Körülötte aliandóan nagy tömeg csoportosult.

Mint hogy a lekvár végig kezdett csorogni rajta, a gyerkőcök az ujokkal szedték le róla. Mások a lekvárral két szemet festettek neki a fazék oldalára, aztán orrt, meg száját.

A legkisebbek, amint ezt meglátták, bömbölve rebentek széjjel, míg a nagyobbak röhögve kiabáltak: Bujj ki hát, hé, te mihaszna! Az egész falu majd megpukkadt nevetésben.

— Utóvégre is engedni kell neki — mondta Jarnou.

Tegnap délután is hasonlóképpen cselekedett. Ezuttal azonban ez volt utolsó vadorzása, mert most rajta vesztett a cserkészeten.

A kerülon levő vadörök ugyanis meglátták az erdő szélén levő csónakot s mindjárt tudták, hogy ki van az erdőben. Első dolguk volt, hogy a ladiktól az evezőt elvették s azután ök lesbe állottak. Az erdőben ezalatt durrogott a puska. Hat lövést olvastak az örök. Feszülten váraakoztak s rövid idő múlva hat darab fácánal megakadva föltűnt az erdő szélén a hirhedt vadorzó.

A vadörök megvárták, míg a ladikhoz ér, a mikor hirtelen elébe állottak s felszólították, hogy adja meg magát. A vadorzó azonban lövéssel felelt a fölszólításra, majd a csónakba vetette magát. Evezője nem lévén, a Maros hullámaira bizta magát.

Es most megindult a harc. Vadörök és vadorzó egymásra tüzeltek. 14 lövést tettek a vadörök rá, míg végre a vadorzó fegyverét kezéből kiejtve, a csónak fenekére bukott.

A csónak a makói hidig vitte le a vadorzót, ahol azután kifogták. A csónakban a vadorzó már holtan feküdt s teste egészen összevissza volt löve.

Bár a vadörök nehéz kötelességüket teljesítették csupán, a vizsgálatot azért megindították ellenük.

A meghüles

az az ajtó, amely a komoly betegségeket bebeszítja, de a Scott-féle csukamájolaj Emulsio becsukja az ajtót, még mielőtt a betegség oda beférközhetne.

A Scott-féle Emulsio

tisztaságával, emészthetőségével és gyógyító erejével nagy hírnévre tett szert.

Orvosok, szülésznők, szülők és betegek ajánlják mindennemű torok- és mellbajoknál, mint az egészség megbízható támaszát. 852.9—7.4

A SCOTT-féle EMULSIO a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 kor. 50 fill.

Kapható minden gyógytárban.

Az Emulsio vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét (a halászt) kérjük figyelembe venni

TÁVIRATOK

A válság.

Budapest, dec. 28. (A „Torontál” eredeti táv.) A válságról szóló hiradást ma is csak azzal kezdhetjük, hogy megoldás még nincsen. Lukács László azonban a mai nappal befejezte a tárgyalásoknak első részét s estére Bécsbe utazik a királyhoz, hogy jelentést tegyen mostani tárgyalásainak eredményéről. Az eddigi jelek szerint azonban valószínű, hogy a megegyezés, illetőleg a megoldás a küszöbön áll, mert Justhot is kihallgatásra hívja a király, ami úgy látszik, a megegyezés szankcionálását jelenti.

A válság mai eseményeiről szóló jelentéseink különben a következők:

Lukács tárgyalása Andrássyval.

Budapest, dec. 28. (A „Torontál” ered. táv.) Lukács László ma meglátogatta Andrássy Gyula grófot, aki délbén érkezett Budapestre s hosszabb ideig tanácskozott vele.

Lukács László a királynál.

Budapest, dec. 28. (A „Torontál” eredeti távirata.) Lukács László ma este Bécsbe utazik s holnap kihallgatáson jelenik meg a királynál, akinek jelentést tesz a lefolyt tárgyalások eredményéről.

Justh meghívása.

Budapest, dec. 28. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint a képviselőházban ma délelőtt beszéltek, Justh Gyula is meglívást kap a királyhoz, aki valószínűleg csütörtökön fogadja Justhot kihallgatáson. Justhot Lukács, a hírek szerint, bevárja Bécsben s azután együtt jönnek Budapestre.

Hírek a tárgyalásokról.

Budapest, dec. 28. (A „Torontál” eredeti távirata.) Lukács László tárgya-

lásairól a legkülönbözőbb hírek keringenek. Az egyik hír szerint Lukácsnak Justhkal folytatott tárgyalásai nem vezettek eredményre, mert Lukács nem tudott olyan proposíciót tenni, amely az önálló banknak 1910-re való felállítását biztosítaná. Egy másik hír szerint Lukács és Justh között titkos megegyezés jött volna létre. E megegyezés értelmében Lukács László feloszlata a képviselőházat, megegyezéssel az új választásokat s az új választások után publikálnák a Lukács és Justh között történt megállapodásokat. Ezt a híresztelést azonban ma energikusan megcáfolják. Más hírek szerint Lukács és Justh között meg van a megegyezés s csak a bankügy rendezésének a precizizása van hátra, ami Justh királyi kihallgatásán fog megtörténni.

A képviselőház elnapolása.

Budapest, dec. 28. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház elnöki szobájában ma reggel az ülés megkezdése előtt Wekerle Sándor, Kossuth Ferenc, Andrássy Gyula gróf, Apponyi Albert gróf, Zichy Aladár gróf és Justh Gyula értekezletet tartottak a képviselőház elnapolása dolgában. Az értekezleten abban állapodtak meg, hogy Wekerle Sándor miniszterelnök indítványozni fogja a felirati bizottság tagjainak megválasztása után, hogy a képviselőház ülései bizonytalan időre napoltassanak el.

Bécsi hang a megoldásról.

Budapest, dec. 28. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsi jelentés szerint irányadó politikai körökben azt hangoztatják, hogy Justh csak úgy juthatnak kormányra, ha követeléseiket összhangba hozzák a reális politika szükségével. A forma — mondják az osztrák politikuskok — melylyel a korona és a Justh-párt közötti differenciák áthidalandók, csak az esetben vezet a végleges megoldásra, ha minden kétértelműséget kizár. Olyan forma, mely látszólag eleget tesz az uralkodó kívánságának, egyszersmind azonban elrejtve bár, de alkalmat adhat a bankagítáció folytatására, eleve is kizárja a megoldást, mert az agitációval együtt ismét csak újabb krízist szülhetne.

A felirati bizottság.

Budapest, dec. 28. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén a bankügyben kiküldött felirati bizottság délbén Rátkay László elnöklésével ülést tartott, a melyen azonban csak formalitásokkal foglalkoztak.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, dec. 28. (A „Torontál” eredeti távirata.) A rövid karácsonyi szünet után ma tartott ülést a képviselőház. Az ülésnek legfontosabb momentuma, hogy a Ház üléseit bizonytalan időre elnapolták. Ugyancsak a mai ülésen választották meg a felirati bizottság tagjait is és azonkívül foglalkoztak egy külföldi röpirat rágalmival, melyek nagy megbotránkozást keltettek.

Az ülésen ma Rakovszky István alelnök elnökölt, aki 10 óra után nyitotta meg az ülést.

Az elnöki előterjesztések során az elnök felhatalmazást kért és kapott, hogy a királyt ujév napja alkalmából az elnökség a képviselőház nevében üdvözölhesse. Napirend előtt Barta Ödön szóvá teszi egy külföldi röpirat rágalmait. A röpirat a legsúlyosabb vádakkal illeti a kormány tagjait és más vezető politikusainkat. Nagy zaj között mondja el, hogy a röpirat azt írja, hogy nálunk minden közéletben szereplő vezető férfi lop és rabol a közvagyonból. Kérdi a kormányt, hogy tesz-e lépéseket a röpirat vádjainak megtorlása iránt.

Wekerle Sándor miniszterelnök energikusan visszautasítja az aljas rágalm-

akat s azt mondja, miután a kormánynak a közügyek terén való működésének és cselekedeteinek az elbírálására egyedül a képviselőház illetékes, a kormány elhatározta, hogy a röpirat szerzője ellen nem indít sajtópert, hanem a felhozott vádakra vonatkozó összes iratokat leteszi a Ház asztalára s így minden képviselőnek módjában áll az ügyekbe betekinteni.

Benedek János: Polónyit sajtóperre kényszerítették.

Wekerle Sándor: Mi lemondott kormány vagyunk s később, mire tárgyalásra kerülne a sor, nem volna módunk védekezésre az államiratokkal.

A miniszterelnök választát tudomásul veszik.

Ezután megválasztották a bankfelirati bizottság tagjait, majd Wekerle Sándor miniszterelnök indítványára a képviselőház bizonytalan időre elnapolta magát.

Ezzel az ülés véget ért.

Kereskedelmi szerződésünk Szerbiával.

Budapest, dec. 28. (A „Torontál” eredeti táv.) Mint Bécsből jelentik, a Szerbiával való kereskedelmi szerződésünk megkötésére irányuló tárgyalásokat néhány nap alatt be fogják fejezni. A jól értesült forrásból eredő hír szerint Szerbiának általában nem engedik meg a huszbehozatalt.

A török pénzügyminiszter Szófiában és Belgrádban.

Budapest, dec. 28. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Szófiából jelentik, Djavaid bey török pénzügyminiszter Djahiddal, a „Tanin” kiadójával odaérkezett s meglátogatta Sallabasev bulgár pénzügyminisztert, a kivel hosszasan tanácskozott, majd a többi bulgár minisztereknél is leadta látogató jegyét. A szófiai török nagykövetségen Djavaid bey tiszteletére fényes lakoma volt, a melyen részt vettek Paprikow és Sallabasev bulgár minisztereken kívül a követségi titkárok is. Djavaid bey Szófiából Belgrádba utazott, a hová 26-án érkezett meg s még ugyanazon nap megbeszéléseket folytatott Milovanovic szerb külügyminiszterrel.

Határidő-üzet.

Buza (áprilisra)	27 86 — —
Buza (októberre)	23 54 — —
Rozs (áprilisra)	19 70 — —
Zab (áprilisra)	15 18 — —
Tengeri (májusra)	13 26 — —

SZULTÁN FORRÁS

A húgyhajtó és húgysavoldó vizek királya, bór- és dús lithion-tartalmu ásványvíz.

Igazgatóság: Budapest, IV. Ferencz József-rakpart 22. Kútelőzőség: EPERJES.

Kapható Nagybecskerekén: Ros'a Béla, Fendler József fűszerkereskedésben, továbbá minden jobbírű fűszerkereskedésben.

Felelős szerkesztő: SOMFAI IÁNOS

Nyilttér.

(E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.)

UTAZÓ

a fűszer és lehetőleg egyszersmind a rövidáru szakmából

délmagyarországi nagykereskedésben azonnal alkalmazást talál.

Ajánlatok „Jövő” alatt e lap kiadóhivatalához intézendők.

8281/1909 sz. Antalfalvai járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetés.

A megüresedett jarkováci községi orvosi állásra ezennel pályázatot nyitok és felhívom a pályázni óhajtokat, hogy képzettségüket és eddigi működésüket igazoló okmányaikat hivatalomhoz 1910. évi jan. 15-ig annál is inkább terjesszék be, mert később érkező kérvényeket figyelembe nem veszek.

Az orvosi állással következő javadalmazás van egybekötve: 1. Törzsfizetés 1960 kor. 2. A községi pénztárból 240 kor. 3. Lakbér és halottkémlésért évi 200 kor. amiért a felektől külön halottkémlési díjakat nem szedhet. 4. A husvizsgálatokért 300 kor.

Ezen járadóságok havi előleges részletekben szolgáltatnak ki.

Megjegyzem, hogy fenti husvizsgálati díj a husvizsgálati szabályrendelet felsőbb jóváhagyása után lesz folyósítva, addig az érvényben levő díjak szedhetők. Végül megállapított látogatási és műteti díjak.

Antalfalva, 1909. évi december 19.

1119-3.3 Keresztes, tb. főszolgabíró.

8060/1909. sz. A nagybecskereki járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetés.

Ittvárnok és Rögendorf községekből alakult ittvárnoki körjegyzőség segédjegyzői állása véglegesen megüresedvén, ezen állásra, melynek javadalmazása 1000 kor., amidőn pályázatot hirdetek, felhívom mindazokat kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy ebbeli szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám legkésőbb 1910. évi jan. 25-ig adják be.

Nagybecskerek, 1909. évi dec. 21.

1126-3.2 Lowieser Imre, főszolgabíró.

CSEMEGEALMA

kiválóan finom télifajokból válogatva, és pedig: Parmen Jonathan, Belför, Törökbalint, Rozmaring és Batul vegyesen.

5 kilós postakosárral 3.50 K
50 ,, ládával . . . 25- K
100 ,, ládával . . . 45- K

Minden egyes alma selyempapírba van göngyölve; gondos, lelkiismeretes és szavatolt fagymentes csomagolás a szállítást utánvétellel, bérmentetlenül

SZELES PÁL, Nagymaroson (Hontmegye.) 1091-206

Órás alakú hirdetés: Szép és olcsó ÚJÉVI AJÁNDÉKOK kaphatók Almásy és Szepessy könyv-, zenemű- és papírkereskedésében Nagybecskerek, Hunyadi-u. 1097-x.7

Hirdetések

felvétetnek a „TORONTAL” kiadóhivatalában

Vonatok érkezése és indulása Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1909. október hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra: Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 28 p. Pancsováról: délután 5 óra 15 p. Budapest-Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5:50 óra Szegedről (motorkocs) d. e. 9 óra 47 perc. Budapest-Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc. Szécsányból: este 6 óra 40 perckor.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra: Zombolyáról, Verseczről, Alibunáról és Temesvárról: este 8 óra 06 perc. Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 perc. Pancsováról: reggel 8 óra 27 perc. Zsombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 27 p. délután 4 óra 10 perc, este 9 óra 02 perc. Szécsányból: este 6 óra 31 perckor.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról: Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p. Szeged-Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 6 óra 45 p. Szegedre (motorkocsi) délután 1 óra 15 perc. Nagyikinda-Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról: Zombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 15 p. Temesvár, Versecz, Antalfalva-Pancsova és Alibunára reggel 3 óra 33 perc. Zombolyára. (keskenyvágányú vonal) reggel 2 óra 26 p. délelőtt 11 óra 55 p., délután 5 óra 25 perc. Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e. 11 óra 38 perc. Szécsányra: reggel 6 óra 31 perckor. Módosról-Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután. Temesvárról-Módosig: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt. Módosról-Zsombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 2 órakor. Zsombolyáról-Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 30 perc. Szécsány-Versecz: minden csütörtök és vasárnapon reggel 5 óra 30 perckor.

Szeged-nagykikinda-nagybecskereki egyesült h. é. vasut. — Érvényes: 1909. október hó 1-től.

Table with train schedules for Szeged-Karlova-Nagybecskerek and Nagyikinda-Karlova. Columns include 'Oda' (Departure) and 'Vissza' (Return) with specific train numbers and times.